

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Yönetim

İSAM, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi

İcadiye Bağlarbaşı caddesi 40 Üsküdar 34662 İstanbul

Tel : (0 216) 474 08 50 Faks : (0 216) 474 08 74

Elektronik posta : yayin@isam.org.tr

Basım, Dağıtım ve Pazarlama

Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi

Ostim OSB Mahallesi 1256 Cadde, 11 Yenimahalle / Ankara

Tel : (0 312) 354 91 31 (pbx) Faks : (0 312) 354 91 32

Elektronik posta : bilgi@tdv.com.tr

Sertifika: 15402

TÜRKİYE DİYANET VAKFI

İSLÂM

ANSİKLOPEDİSİ

CİLT 22

İHVÂN-ı SAFÂ - İSKİT

Bu ciltte yer alan bazı maddelerin islamansiklopedisi.org.tr adresinde yayımlanan elektronik versiyonlarında gerçekleştirilen tashih ve güncellemelerin bir kısmı, İSAM Yönetim Kurulu'nun 05.10.2018 tarih ve 2018/13 sayılı kararı uyarınca bu baskıya da yansıtılmıştır.

Ankara 2020
(1. basım, İstanbul 2000)

Başkan

Doç.Dr. Ő. Tufan BUZPINAR

Danışma Kurulu

Dr. Tayyar ALTIKULAÇ
Prof.Dr. Ömer Faruk HARMAN
Doç.Dr. Azmi ÖZCAN
Doç.Dr. Ahmet ÖZEL
Prof.Dr. Metin TUNCEL

Genel Sekreter

Süleyman N. AKÇEŐME

İNCELEME KURULU	Prof.Dr. Bekir TOPALOĞLU (Başkan) Prof.Dr. İsmail E. ERÜNSAL Doç.Dr. Ahmet ÖZEL
İLİM KURULU	Dr. Tayyar ALTIKULAÇ Dr. Nihat AZAMAT Prof.Dr. Ali BARDAKOĞLU Prof.Dr. Mustafa ÇAĞRICI Prof.Dr. Feridun EMECEN Sargon ERDEM Prof.Dr. Semavi EYİCE Prof.Dr. M. Yaşar KANDEMİR Prof.Dr. Mahmut KAYA Prof.Dr. M. Orhan OKAY Prof.Dr. Abdülkerim ÖZAYDIN Prof.Dr. Mustafa UZUN
TEKNİK REDAKSİYON SORUMLUSU	Prof.Dr. Ahmet TOPALOĞLU
İndeksleme	Prof.Dr. Metin YURDAGÜR
Madde Tesbit ve İç Kontrol	Fuat GÜNEL Kasım KIRBIYIK
İmlâ	Dr. İsa KAYAALP
Teknik Kontrol	Prof.Dr. Hasan AKSOY
Bibliyografya	İsmail ÖZBİLGİN Abdülkadir ŞENEL
YAYIN MÜDÜRLÜĞÜ	Ahmet YILMAZ (Müdür)
Dizgi	Nedim GÜNEY (Şef)
Tashih	Hüseyin Hilmi KURTULMUŞ (Şef) Mehmet GÜNYÜZLÜ Osman SEVİM Nedret TOPÇU
Resimleme	Enis KARAKAYA / M.A. (Şef) Ahmet AKMAN Doç.Dr. Nebi BOZKURT Haluk KARGI / M.A.
Çizim	Oğuz KALLEK

KÜTÜPHANE ve DOKÜMANTASYON SORUMLUSU	Prof.Dr. İsmail E. ERÜNSAL
KÜTÜPHANE ve DOKÜMANTASYON MÜDÜRLÜĞÜ	Fatih ÇARDAKLI (Müdür)
Kütüphane	Recep YILMAZ (Şef) Ender BOZTÜRK Sema DOĞAN Mehmet EĞİLMEZ Abdurrahman M. HAÇIİSMAİLOĞLU Hüseyin KARAER Salih SANDAL Ali SAVRAN Çetin TÜYLÜ Mehmet YILMAZ Ali Yücel YÜRÜK
Satın Alma	Cemil Cahit CAN (Şef) Ekrem ARSLAN
Sürelî Yayınlar ve Mübâdele	Selahattin ÖZTÜRK (Şef) Ş. Bilal ÇAVUŞOĞLU
Dokümantasyon	M. Birol ÜLKER (Şef) Şevki BAYKUŞ Cemal TOKSOY Rahmi CEYLAN
SİPARİŞ ve TAKİP MÜDÜRLÜĞÜ	Sabahattin YENİCE (Müdür Vekili) Levent AKÇALAR Ş. Memduh GÜZELER Mustafa KALAYCI Ahmet Ali TONYALI
Dizgi	Mustafa DURSUN (Şef) Süleyman ÖZEL Yılmaz SAMANCI
MUHASEBE MÜDÜRLÜĞÜ	A. Savaş DEMİRAY (Müdür Vekili) Atalay ALPTEKİ (Şef) Metin ALTINOK Bilal SALMAN Mehmet ŞEVİK Sema TEKİN
PERSONEL ve İDARÎ İŞLER MÜDÜRLÜĞÜ	Yakup KAHRAMAN (Müdür) M. Hanefi DİLMAÇ (Şef) Halit ÖZÇELİK (Şef) İbrahim AKMANOĞLU
BİLGİ İŞLEM	Coşkun YILDIRIMTÜRK Ali Rıza SET
BASIM, DAĞITIM ve PAZARLAMA TDV Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi	Murat AYDEMİR (İşletme Müdürü V.) Yalçın AKTAN (Matbaa ve Medya Müdürü)

MERKEZ İLİM ve REDAKSİYON KURULLARI ÜYELERİ

Cemil AKPINAR (İlimler Tarihi)	Dr. Ahmet Vefa ÇOBANOĞLU (İslâm Sanatları / Mimari)	Prof.Dr. Hayreddin KARAMAN (Fıkıh)	Prof.Dr. İskender PALA (Türk Dili ve Edebiyatı)
Prof.Dr. Hasan AKSOY (Türk Dili ve Edebiyatı)	Y.Doç.Dr. Kürşat DEMİRCİ (Dinler Tarihi)	Dr. Ahmet KAVAS (İslâm Tarihi ve Medeniyeti)	Dr. Mehmet Ali SARI (Tefsir)
Prof.Dr. Ömer Faruk AKÜN (Türk Dili ve Edebiyatı)	Prof.Dr. İsmail DURMUŞ (Arap Dili ve Edebiyatı)	Prof.Dr. Mahmut KAYA (İlimler Tarihi, İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)	Prof.Dr. Muhittin SERİN (İslâm Sanatları / Hat)
Doç.Dr. Ali AKYILDIZ (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. Feridun EMECEN (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Dr. İsa KAYAALP (Türk Dili ve Edebiyatı)	Dr. Mustafa SİNANOĞLU (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)
Nurettin ALBAYRAK (Türk Dili ve Edebiyatı)	Sargon ERDEM (İslâm Sanatları / Müteferriki)	Kasım KIRBIYIK (İlimler Tarihi)	Abdülkadir ŞENEL / M.A. (Hadis)
Dr. Tayyar ALTIKULAÇ (Tefsir)	Y.Doç.Dr. Muhammet EROĞLU (Tefsir)	Doç.Dr. Ali KÖSE (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)	Dr. Recep ŞENTÜRK (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)
Y.Doç.Dr. Mustafa ALTUNDAĞ (Tefsir)	Prof.Dr. İsmail E. ERÜNSAL (Türk Dili ve Edebiyatı)	Rıza KURTULUŞ (Fars Dili ve Edebiyatı)	Prof.Dr. Ahmet TOPALOĞLU (Türk Dili ve Edebiyatı)
Dr. Muhammed ARUÇI (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)	Prof.Dr. Semavi EYİCE (İslâm Sanatları / Mimari)	Prof.Dr. Günay KUT (Türk Dili ve Edebiyatı)	Dr. Aydın TOPALOĞLU (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)
Dr. Casim AVCI (İslâm Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. Mustafa FAYDA (İslâm Tarihi ve Medeniyeti)	Doç.Dr. İlhan KUTLUER (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)	Prof.Dr. Bekir TOPALOĞLU (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)
Prof.Dr. M. Âkif AYDIN (Fıkıh)	Prof.Dr. Ethem Ruhi FİĞLALI (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)	Prof.Dr. Cevdet KÜÇÜK (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Doç.Dr. Tefvik Rüştü TOPUZOĞLU (Arap Dili ve Edebiyatı)
Doç.Dr. Halis AYHAN (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)	Dr. Hilal GÖRGÜN (İslâm Tarihi ve Medeniyeti)	Dr. Talip KÜÇÜKCAN (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)	Prof.Dr. Metin TUNCEL (İslâm Ülkeleri Coğrafyası)
Beşir AYVAZOĞLU (Türk Dili ve Edebiyatı)	Dr. Tahsin GÖRGÜN (Fıkıh, İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)	Prof.Dr. M. Orhan OKAY (Türk Dili ve Edebiyatı)	Y.Doç.Dr. Zülfikar TÜCCAR (Arap Dili ve Edebiyatı)
Dr. Nihat AZAMAT (Tasavvuf)	Fuat GÜNEL (Dinler Tarihi)	Dr. Reşat ÖNGÖREN (Tasavvuf)	Dr. İsmail TÜRKOĞLU (Türk Tarihi ve Medeniyeti)
Prof.Dr. Ali BARDAKOĞLU (Fıkıh)	Prof.Dr. Yusuf HALAÇOĞLU (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. Mustafa ÖZ (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)	Doç.Dr. Abdullah UÇMAN (Türk Dili ve Edebiyatı)
Doç.Dr. Adil BEBEK (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)	Prof.Dr. Ömer Faruk HARMAN (Dinler Tarihi)	Prof.Dr. Abdülkerim ÖZAYDIN (İslâm Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. Süleyman ULUDAĞ (Tasavvuf)
Doç.Dr. Mustafa L. BİLGE (İslâm Ülkeleri Coğrafyası)	Dr. İbrahim HATİBOĞLU (Hadis)	Prof.Dr. Abdülkadir ÖZCAN (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. Mustafa UZUN (Türk Dili ve Edebiyatı)
Doç.Dr. A. Azmi BİLGİN (Türk Dili ve Edebiyatı)	Prof.Dr. Ekmeleddin İHSANOĞLU (İlimler Tarihi)	Doç.Dr. Azmi ÖZCAN (Türk Tarihi ve Medeniyeti, İslâm Tarihi ve Medeniyeti)	Dr. İlyas ÜZÜM (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)
Dr. Abdülhamit BİRİŞİK (Tefsir)	Prof.Dr. Mehmet İPŞİRLİ (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Y.Doç.Dr. Nuri ÖZCAN (İslâm Sanatları / Müsiki)	Dr. M. Kâmil YAŞAROĞLU (Fıkıh)
Prof.Dr. İdris BOSTAN (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Dr. Âlim KAHRAMAN (Türk Dili ve Edebiyatı)	Dr. Tahsin ÖZCAN (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. Yusuf Şevki YAVUZ (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)
Doç.Dr. Nebi BOZKURT (İslâm Tarihi ve Medeniyeti)	Dr. Cengiz KALLEK (Fıkıh)	Doç.Dr. Ahmet ÖZEL (Fıkıh)	Prof.Dr. Tahsin YAZICI (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)
Doç.Dr. Ş. Tufan BUZPINAR (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. M. Yaşar KANDEMİR (Hadis)	Dr. Şükrü ÖZEN (Fıkıh)	Prof.Dr. M. Saim YEPREM (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)
Prof.Dr. Mustafa ÇAĞRICI (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)	Prof.Dr. Mustafa KARA (Tasavvuf)	Doç.Dr. M. Sait ÖZERVERLİ (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)	Prof.Dr. Metin YURDAGÜR (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)
Doç.Dr. İlyas ÇELEBİ (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)	Enis KARAKAYA / M.A. (İslâm Sanatları / Mimari)		Doç.Dr. Ahmet YÜCEL (Hadis)